

MŪSU PASTOGĖ

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Alp(LKA) 20 43

Eina riuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50

2008.05.07 Nr. 18 (3089)

Sydnejaus Liet. Klubo "Dainava" šventinimas

Praėjus beveik pusantų metų nuo Sydnejaus Lietuvių Klubo "Dainava" atidarymo, šių metų balandžio 20 dieną įvyko iškilmingas Klubo šventinimas, kurį atliko kunigas Jonas Stankevičius. Po to sekė bendri pietūs. Nuotraukoje – susirinkusieji į Klubo šventinimą prie įėjimo į Klubą. Plačiau – skaitykite "M.P." psl. 3. Nuotr. Rick Monk.

Algimantas Kaballa Lietuvos įvykių apžvalga

Nužudyti partizanų byla

Bylą dėl nužudyti Lietuvos partizanų neturtinės žalos atlyginimo jų artimiesiems nagrinėjęs Aukščiausiasis Teismas balandžio 29 d. nutarė kreiptis į Konstitucinį Teismą. Jo prašoma išaiškinti, ar įstatymas dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo, kuriame nustatyta, kad Lietuvos žmonės sovietinės okupacijos laikotarpiu genocidui padarytą žalą atlygina SSRS teisų ir pareigų tęsėja – Rusija, o fiziniai asmenys – genocido vykdytojai – neatlygina, neprieštarauja Lietuvos konstitucijai.

Konstitucinio Teismo taip pat prašoma ištirti, ar 1990 m. gegužės 2 d. įstatymas "Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo" ta apimtimi, kuria įstatyme nustatyta, kad yra atkuriamos tam tikrų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems pažeistos teisės, o kitų kategorijų asmenims ir nukentėjusiems – neatkuriamos, neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pernai birželį Lietuvos apeliacinis teismas paskelbė, kad už Lietuvos partizanų Jono ir Antano Aštrauskų nužudymą nu-teisti buvę sovietų parankiniai – saugumo papulkininkis Vytautas Vasiliauskas ir slaptoji agentė Martina Žukaitienė – nužudyti partizanų dukrai ir dukterėčiai turės atlyginti 150,000 litų neturtinę žalą.

2004 m. V.Vasiliauskas ir M.Žukaitienė buvo pripažinti kaltais dėl partizanų nužudymo 1953 m. M.Žukaitienė skirta 5 metai laisvės atėmimo, V.Vasiliauskui – 6 metai. Abu dėl ligos nuo realios laisvės atėmimo bausmės buvo atleisti, gali juoktis iš tokių

"bausmių".

Po šio nuosprendžio, kuriuo pripažįstama V.Vasiliausko ir M.Žukaitienės kaltė, J.Aštrausko dukra ir A.Aštrausko dukterėčia Martina Aštrauskaitė-Bikuličienė kreipėsi į teismą su civiliniu ieškiniu, prašydama atlyginti šeimai padarytą moralinę ir materialinę žalą. Kauno apygardos teismas šį ieškinį buvo atmetęs. Tada partizanų dukra kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą, kuris ir priteisė neturtinę žalą. Tačiau M.Žukaitienė ir V.Vasiliauskas Apeliacinio teismo nutartį apskundė Aukščiausiajam Teismui.

Vieni paskutiniųjų Lietuvos partizanų J.Aštrauskas ir A.Aštrauskas buvo apsupti Šakių rajone esančioje Žalgirio girioje 1953 m. sausio 2-ąją. Slaptajai KGB agentei M.Žukaitienei perdavus informaciją apie partizanų buvimą vietą, juos turėjusi likviduoti grupė, lydimą V.Vasiliausko, atvyko į Žalgirio mišką, apsupo juos ir nužudė.

A.Aštrauskas buvo susprogdintas bunkeryje, o sugebėjusį ištrūkti J.Aštrauską kulkos pakirto bėgantį apsnigtą miškui. Nužudytiųjų palaikai iki šiol nerasti. Slaptajai agentei M.Žukaitienei už informaciją apie partizanų slapstymosi vietą sovietai davė 2,000 rublių.

M.Aštrauskaitė-Bikuličienė Apeliacinio teismo prašė už vaikystėje patirtus didelius dvasinius išgyvenimus, sukrėtimą, pažeminimą, reputacijos pablogėjimą, būtinybę slapstytis, keisti pavardę, nuolat keisti gyvenamąsias vietas, gyventi neprieklauso teismo prašė priteisti 200,000 litų neturtinei žalai atlyginti už tėvo nužudymą ir 50,000 litų už dėdės nužudymą bei 16,600 litų turtinės žalos atlyginimą. Ji teigė jaučianti didelę nuoskaudą ir dėl to, kad atsakovai iki šiol neparodė, kur yra nužudytiųjų palaikų palaidojimo vieta.

Lietuvos apeliacinio teismo kolegija Nukelta į 2 psl.

TMID parėmė Australijos lietuvius 19,200 Lt.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės informuoja, kad 2008 metais Australijos Lietuvių Bendruomenėi ir kitų lietuvių organizacijų projektams skirta 19,200 litų parama.

Plačiau apie tai skaitykite "M.P." psl. 7

Lietuva išitraukia į ES užsienio politiką

Liuksemburge vykusiame ES užsienio reikalų ministrų susitikime Lietuva pareiškė pareiškė turinti keletą išankstinių sąlygų, kurias reiktų patenkinti prieš tęsiant dialogą su Maskva. Šis pareiškimas kitoms ES valstybėms buvo gana netikėtas.

Naujų ES derybų su Rusija pradžią Lietuva susiejo su atnaujinimu garantijos dėl energetinio saugumo, įskaitant naftos tiekimą Lietuvai per „Družbos“ naftotieką. Lietuva taip pat reikalauja, kad būtų sprendžiami išaldyti konfliktai Gruzijoje ir Moldovoje. Be to, reikalaujama teisinės pagalbos teikimo bei Rusijos bendradarbiavimo kriminalinėse bylose, įskaitant 1991 metų sausio 13-osios įvykius Vilniuje ir 1991 metų liepos 31 d. įvyki Medininkuose.

Lietuva taip pat nori, kad prie derybų mandato būtų pridėta papildoma deklaracija dėl žalos atlyginimo asmenims, deportuotiems iš okupuotų Baltijos šalių.

ES sprendimas atidėtas iki panašaus užsienio reikalų ministrų posėdžio, įvyksiančio gegužės pabaigoje.

Kai kurios didžiosios Europos valstybės kategoriškai priešinosi Moldovos ir Gruzijos klausimo išklūmui, taip pat skeptiškai yra žiūrįma į Lietuvos bandymus paminėti kompensacijas už trėmimus. Daugiausia pasipriešinimo Lietuvos siūlymai sulaukia iš šiuo metu ES pirmininkaujančios Slovėnijos bei glaudžius santykius su Rusija palaikančios Vokietijos. Berlynui itin nepriimtinas spaudimas Rusijai dėl Moldovos ir Gruzijos.

Apžvalgininkų teigimu, didžiosios ES šalys derybų pradžią norėjo pateikti kaip savotišką „dovaną“ išrinktajam Rusijos prezidentui Dmitrij Medvedev'ui. Lietuvos diplomatai į tai atsako, kad vienpusiškai ES politika Rusijos atžvilgiu, užmerkiant akis į Maskvos nevykdomus įsipareigojimus, užsitęsė jau per ilgai. (Pagal ELTA)

Kas populiariausi?

(ELTA). Palankiausiai Lietuvos gyventojai vertina Europos Komisijos narę Dalią Grybauskaitę. Viešosios nuomonės apklausoje balandį ji, pelniusi 75% palankių vertinimų, lenkia Prezidentą Valdą Adamkų. Jam simpatizavo 71% apklaustųjų. Daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų pasitiki ir socialinės apsaugos ir darbo ministrę Viliją Blinkėvičūtę, skirdami jai 59% palankių atsiliepimų, bei Seimo Pirmininku Česlovu Juršėnu – 54%.

Dar penkis visuomenės lyderius gyventojai vertina labiau palankiai, nei ne-

palankiai – buvusį Policijos generalinį komisarą Vytautą Grigaravičių, Seimo narį liberalų frakcijai Petrą Auštrevičių, Prezidentą Algirdą Brazauską, Europos parlamento narį Aloyzų Sakalą ir parlamentarą liberalų frakcijai Kęstutį Glavecką.

"Baltijos tyrimų" balandžio 4-18 d.d. apklausos duomenimis, nepalankiausiai iš mėnesį Lietuvos gyventojai vertino su teisėsauga problemų turintį Darbo partijos lyderį Viktor Uspaskich'ą ir buvusį Seimo pirmininką Viktorą Muntianą. Abu pelnė po 67% nepalankių vertinimų. □

Šildymas vėliau brangs 40%

Viena iš pagrindinių bėdų, kuriomis skundžiasi Lietuvos gyventojai – tai brangus namų bei butų šildymas. Juk kai kuriais metų laikais be šildymo neapsieisi, todėl su nerimu yra žiūrįma, ar šildymo kainos vėl brangs. Dabar tokia prasta žinia sekančiai žiemai jau plinta. Dar nėra datos, nuo kurios bus pradėtos nustatyti šilumos kainos didiesiems Lietuvos šilumos tiekėjams, tačiau, anot Kainų komisijos pirmininko Virgilijaus Poderio, "didžioji banga artėja". Jo teigimu, Lietuvoje šilumos kaina vidutiniškai kils apie 40%, o Vilniuje, Kaune, Šiauliuose šiluma gali brangti apie 50%, Klaipėdoje – kiek mažiau.

Pagrindinė šildymo ir karšto vandens brangimo priežastis – augančios gamtinių dujų kainos. Jau balandžio pabaigoje už 1,000 kubinių metrų dujų "ant sienos" Lietuva mokės per 400 JAV dolerių, o kokia bus dujų kaina po pusmečio ar dar vėliau, Kainų komisijos pirmininkas ne-

prognozavo. "Dujos – ta žaliava, kurios kainą labai sunku nuspėti. Visi prognozuotojai prieš pusmetį žiauriai apsigavo", – po susitikimo su Premjeru Gediminiu Kirilu žiniasklaidai sakė V. Poderis. Jis priminė, kad yra Vyriausybės užduotis, kaip pasiruošti kainų šuoliui ir nustatyti kompensacinį mechanizmą labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms.

Premjero atstovė spaudai sakė, kad Premjeras, išklaęs V. Poderio informaciją apie būsimas šilumos kainas, paprašė jį būtinai susitikti su Savivaldybių asociacijos atstovais, kad nebūtų tokių nesąsapatimų, kokie buvo pernai, ir kad žmonės būtų informuoti apie kainų kilimą. Antra, Premjeras tvirtina, kad turi būti sukurtas kompensacijų mechanizmas. Kol kas nei būsimų kainų, nei tokio mechanizmo metmenų ant Vyriausybės stalo nėra, tačiau pirmiausiai laukiama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymų. □

Klubo "Dainava" šventinimas

Aida Zastarskytė - Abromas

Saulėtą balandžio 20 dienos sekma-dienį dauguma lietuvių traukė į Lietuvių Klubą "Dainava". Ši diena įsimintina tuo, kad įvyko Klubo šventinimas. Renginio iniciatoriai ir sumanytojai – Klubo Direktorių Valdyba.

Pradžią buvo bažnyčioje. Po šv. Mišių renginys persikėlė į Lietuvių Klubą. Kunigas Jonas Stankevičius pašventino Klubo patalpą, palinkėdamas Klubui sėkmingai gyvuoti ir klestėti.

Išgėrę šampano taurę į Klubą gyvavimą visi buvome pakviesti bendrai fotografijai. Po to iškilmingi pietūs vyko Klu-

bo salėje, prie gražiai papuoštų stalų.

Sveikinimo žodį tarė Klubo prezidentas Paulius Šliogeris, palinkėdamas visiems geros ir smagios popietės ir perdavė Klubo menedžerio Jeronimo Belkaus atsiprašymą dėl negalėjimo dalyvauti šiame renginyje. Tuo pačiu metu vyko skautų stovykla ir Jeronimas Belkus, kaip vyriausias skautų vadas, buvo išvykęs į šią stovyklą.

Direktorė Jadvyga Burokienė išsamiai supažindino su Klubu pasikeitimais, pristatė aktyvią Direktorių Valdybą, pasidžiaugė sugrįžusiais virtuvės šefais ir patikino, kad nuo šiol Klubas darys viską, kad stiprėtų, gražėtų ir tvirtėtų.

Direktorių Valdyboje dirba aktyvūs ir

Susirinkusiems padainavo Sydnėjaus lietuvių choras "Daina". Nuotrauka Rick Monk.

darbštūs žmonės. Tai – Aistis Bieri, kuris eina sekretoriaus pareigas ir labai kruopščiai tvarko Klubą korespondenciją; Lana Venckuvienė, atsakinga už įvairių progų (vestuvių, jubiliejų, gimtadienių ir t.t.) organizavimą Klubą lankytojams. Šių parengimų tikslas pritraukti į Klubą kuo daugiau žmonių. Venta Protaitė domisi lietuviškais papročiais ir tradicijomis. Jos iniciatyva Klube vyko priešvėlykinis kiaušinių marginimas. Prie direktorių Valdybos prisijungė du nauji nariai: Elė Kainis – visada besišypsanti, optimistiškai nusiteikusi, ir Darius Gakas. Direktoriaus padeda aktyvūs lietuviai: Kristina Rupšienė – tautinių šokių vadovė, Jaison Jablonskis – sporto klubo valdybos narys. Visi jie energingi, geranoriški, pilni idėjų.

Džiaugiamės visais aktyviais lietuviškais, įvairių parengimų organizatoriais. Savo renginiais jie stengiasi į Klubą pritraukti daugiau žmonių ir tokiu būdu prisidėti prie Klubų gerovės.

Pagaliam į Klubą virtuvę sugrįžo profesionalai šefai Algis ir Gary. O sekmdieniais galėsime gardžiuotis lietuviškais cepelinais ir bulviniais blynais, pagamintais Alvydos Auglys.

Choro "Daina" choristas, buvęs Klubo direktorius Kestutis Protas padėjo Jadvygai Burokieni už jos iniciatyvas ir veiklumą.

Žodį tarė LR Garbės generalinis konsulas Sydnėje Viktoras Šlitteris. Jis pasidžiaugė jaunuosiais veikliais direktoriais, kurių jau seniai laukė Lietuvių Klubas.

Martina Reisgienė Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos vardu palinkėjo Direktorių Valdybai sėkmės ir tvirtybės.

Lietuvių Klubu restorano šefas Algis Venckus.

"Dainos" choro vadovė Birutė Aleknaitytė padėjo Klubui ir Direktorių Valdybai už galimybę chorui penktadienio vakarais repetuoti ir nemokėti už salės naudojimą.

Po šių kalbų ir linkėjimų išgirdome choro "Daina" solistų Joe Blansjaar ir Gary Penhall labai tinkamą šiai progai paruoštą dainą.

Sočiai pavalgę ir atsigėrę vynu, su malonumu klausėmės choro "Daina" dainų. Skambėjo naujos lietuviškos dainos, kurios suteikė šiai popietei įvairumą.

O kai atėjo laikas kavai ir pyragams, visų akis patraukė ant stalo besipukuojantys du lietuviški šakočiai. Juos iškepė jauna kepeja Kristina Janulevičiūtė, kuri neseniai atvyko iš Lietuvos pas savo tėtį Gintarą.

Po pyragų ir kavos dar pasiūnekučiavę patraukėme kas namo, kas pas draugus pratęsti ir aptarti įvykusi Klubų šventinimą. Juk tai jau istorija!

Besiskirstantys buvo linksmai ir gerai nusiteikę. Šventė buvo puiki!

Lietuviai nuo seno mėgo bendrus susijungimus, pasisėdėjimus, padainavimus. Tikėkimės, kad iniciatyvūs Klubų direktoriai ir menedžeris pasiūlys dar įvairesnių susibūrimo formų.

Sėkmės Jums ir lauksime kitų susitikimų! □

Pašventinta buvo ir Sydnėjaus Lietuvių Klubu biblioteka. Iš kairės: kun. Jonas Stankevičius, dr. Ramutis Zakarevičius, Danutė Skorulienė ir Irena Dudaitienė. Nuotrauka MP.

Sydnėjaus Lietuvių Klube

Sydnėjaus Lietuvių Klubu "Dainava" Valdybą sudaro įvairių profesijų ir pomėgių žmonės. Norėtume supažindinti "Mūsų Pastogės" skaitytojus su šiais žmonėmis. Pateiksime vienodus klausimus kiekvienam iš jų.

Klubu "Dainava" Valdybos direktorė Jadvyga Burokienė

Kur jūsų gimtinė?

Gimiau Lietuvoje, prie Kauno.

Šeimyninė padėtis?

Atvykau į Australiją 1949 metais. Baigiau mokslus – Mokytojų Kolegiją bakalauru laipsniu. 1961 metais sutikau būsimą vyrą Vytautą Buroką. Užauginom du sūnus – Mykolą ir Petrą.

Ar aktyviai dalyvaujate Sydnėjaus lietuvių bendruomenėje?

Aktyviai dalyvauju Lietuvių Bendruomenėje. Esu Sydnėjaus Lietuvių Klubu Bibliotekos vedėja ir Bibliotekos Bičiulių Būrelio narė. Virš 50 metų dainuoju Sydnėjaus lietuvių choro "Daina". Daugiau nei 6 metus buvau choro Valdyboje, dvejus metus – choro prezidente. 27-rius metus dainavau moterų ansamblyje "Sutartinė". Mokytojavau Sydnėjaus liet. Savaitgalio mokykloje. Vadovavau "Ateitininkams".

Ar buvote Lietuvoje?

Keturis kartus keliau į Lietuvą drauge su Australijos lietuvių mišriu choru ir tautinių šokių grupe "Gintaras". Lietuvoje dalyvavome Dainų šventėse Vingio parke Vilniuje ir Dainų slėnyje Kaune.

Koks yra jūsų mėgstamiausias lietuviškas patiekalas?

Mano mėgstamiausi lietuviški patiekalai – kurgelis ir šaltibarščiai, kuriuos pagaminavo močiutė, o Lietuvoje – voveruškos su karštomis bulvėmis.

Kokia jūsų mėgstamiausia lietuviška šventė?

Myliu lietuviškas tradicijas. Ypač Kū-

Klubu V-bos direktorė Jadvyga Burokienė.

čias ir Velykas. Patinka dažyti ir ridenti margučius. Labai įdomios Joninės Lietuvoje. Žaviuosi lietuviškomis vestuvėmis – patinka jų dainos ir tradicijos, kaip pvz. piršlio korimas.

Kada tapote Klubu direktorium?

2007 metų gegužės mėnesį.

Koks jūsų charakterio bruožas/sugebėjimas/talantas ar aistra padeda jums Klubu Valdybos darbe?

Man patinka ruošti renginius, patenkinti Klubu narių pageidavimus, sukurti linksma atmosferą, užtikrinti Klubu gyvatiną ateitį.

Kaip jūs matote Klubu ateitį?

Reikia Klube surengti daugiau renginių. Norėčiau kad Klubas būtų vieta, kur susirenkam, bendraujam. Labai vertinu ir gerbiu kiekvieną Klubu narį. Noriu kad Klubas propaguotų lietuvių kultūrą mūsų valstyje ir visoje Australijoje.

"Dainavos" Valdyba

Sydnėjaus Lietuvių Klubu "Dainava" direktoriai renginio metu netinginiavo ir padėjo išnešioti ant stalų įvairius patiekalus. Iš kairės: Venta Protaitė, Paulius Šliogeris, Jadvyga Burokienė, Elė Kainis ir Aistis Bieri. Nuotraukoje kairėje apačioje – Paulius Šliogeris dukrytė Miška.

Nuotrauka Rick Monk.

Skaityk "Mūsų Pastogę" – viską žinosi!

Ambasadorius Vygaudas Ušackas apie lietuvius Anglijoje

Per pastaruosius keliolika metų, ieškodami geresnio gyvenimo į Didžiąją Britaniją suvažiojo didelis skaičius lietuvių. Kaip Lietuvos Respublikos atstovas, jais rūpinasi ambasadorius Vygaudas Ušackas, pagrįsdamas savo energiją ir diplomatiniais gabumais. Su juo kalbėjosi užsienio tautiečiams skirtame tinklalapyje www.lietuviams.com darbuotoja Ugnė Jakonytė. Spausdiname redaguotą pokalbio versiją.

Red.

Didžiojoje Britanijoje, arba Jungtinėje Karalystėje, plečiasi lietuvių bendruomenės gretos? Kokia veikla vienija lietuvius JK?

JK lietuvių bendruomenė, plačiaja prasme, yra labai didžiulė. Manoma, kad JK yra apie 150,000–200,000 lietuvių. Tuo tarpu oficiali JK Lietuvių Sąjunga vienija tik apie 900 narių. Savo ruožtu, Britanijoje buriasi regioninės, profesinės, pagal interesus lietuvių vienijančios organizacijos. Vien per pastaruosius metus įsikūrė Lietuvių London City klubas (*London City = įprastas vardas Anglijos bankų centrui Londone, Red.*). Lietuvių Komercijos rūmai, atsikūrė JK Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuriasi regioninės bendruomenės Šiaurės Airijoje, Wales'e, Norfolk'e, Birmingham'e, artimiausiu metu planuoja formaliai įsikurti ir Lietuvių Gydytojų Sąjunga JK.

Sportinį gyvenimą praturtina Britanijos lietuvių krepšinio lyga, įvairūs futbolo, teniso, golfo turnyrai. Itin aktyvus lietuvių kultūrinis repertuaras Londone, kuriame mokosi daug gabių jaunų atlikėjų. Tai yra naujos tautinių pagrindų bei pilietinė iniciatyva pagrįstos iniciatyvos, kuriomis aš asmeniškai žaviuosi ir visapusiškai stengiuosi paremti. Kai kurios iš jų tikisi LR Vyriausybės per Tautinių mažumų ir išeivijos departamento teikiamos paramos. Beje, daugelis iš jų veiklia geriausiomis lietuvių bendruomeninėmis tradicijomis – net asmeniniai įnašai išlaiko savo organizacijas, bet ir skiria lėšas labdarai.

Viename savo interviu esate minėjęs, kad prieš pradėdamas šį darbą sau keliate dvi užduotis. Viena iš jų – prisidėti kuriant saugią ir palankią aplinką Britanijos lietuviams.

Vygaudas Ušackas.

Tą pačią pirmą dieną, kai savo įgaliojimus raštas įteikiau Karalienei Elzbietai II-jai, iš karto išvykau į Šiaurės Airiją, kur vien per 2006 m. buvo įvykdyti 64 rasistiniai išpuoliai prieš LR piliečius. Glaudžiai bendradarbiaudami ir organizuodami bendrus kultūrinius, ekonominius, sportinius renginius su vietos religinėmis bendruomenėmis ir valdžios atstovais, manau prisidėjome kuriant palankesnę, saugesnę aplinką LR piliečiams Š.Airijoje. Dėka mūsų bendrų pastangų su aisiais, britų valdžia ir apskritai politinės situacijos pagerėjimu Š.Airijoje, išpuolių prieš lietuvių Š.Airijoje skaičius žymiai sumažėjo.

Antra vertus, nemažai lietuvių D. Britanijoje patys padaro nemažai nusikaltimų ar tampa jų aukomis, kurie, kaip neseniai įvykdyta kraupio žmogžudystė Škotijoje, sukrėtė tiek JK, tiek ir LR piliečius. Vien šiuo metu JK kalėjimuose bausmę atlieka 203 LR piliečiai, ne mažiau jų kasmet sulaikoma britų policijos. Skaudu pripažinti, kad tiek daug LR piliečių pakliūna į nelaimingus atsitikimus, žūsta ar tampa nusikaltimų aukomis – vien 2007 m. ambasada organizavo net 84 palaikų pergabenimą iš JK į Lietuvą. Šie skaičiai kasmet tik didėja.

Šiemet balandžio 25-27 dienomis antrus metus iš eilės rengiame Lietuvių dienas Šiaurės Airijos Lisburn, Dungannon, Armagh miestuose. Armagh Katedroje lietuvių bendruomenės Šv. Mišias aukos kun. E.Arnašius, Dungannon'e susirungs vietos airių ir lietuvių krepšinio komandos, Lisburn'e vietos lietuviai surengs meno parodą ir saviveiklinių kolektyvų pasirodymą, Dungannon'e taip pat vyks vieša diskusija „Rasistiniai išpuoliai ir atitinkamų institucijų reagavimas“. Manau šie renginiai prisideda prie savitarpio supratimo ir saugesnės aplinkos kūrimo LR piliečiams Š.Airijoje.

Kitas uždavinys, kurį kartu su britų valdžia ir nevyriausybinėmis organizacijomis mes stengiamės spręsti – tai pasitai-

kantys LR piliečių išnaudojimo faktai JK. Bendradarbiaudami su GLA (įdarbinimo įmonių licenzijavimo tarnyba) rengiame susitikimus su LR piliečiais darbininkais bei vykdomė informacinę kompaniją ragindami, kad jei jie jaučiasi darbdavių apgaudinėjami ir išnaudojami (dažniausiai išmokant žymiai mažesnius atlygimus nei numatyta minimali alga) protestuoti ir neleistų savęs žeminti. Šių pastangų pasekmė pavyko užmegzti ryšius tarp LR piliečių ir profsąjungų, kitų darbininkus ginančių organizacijų bei padrausinti lietuvių ginti savo teises ir žmogiskąjį orumą.

Kaip sakėte, antra Jūsų sau kelta užduotis – prekybinių ryšių bei turizmo tarp Lietuvos ir Britanijos skatinimas.

Kalbant apie prekybinių ryšių skatinimą, manau, kad aktyvus ambasados darbuotojų ir komercijos attache darbas su britų verslo atstovais duoda savo vaisius. Prekybos balansas su JK yra teigiamas ir santykių vystosi palankia Lietuvai kryptimi. Eksportuojame žymiai daugiau nei importuojame. Pagal svarbiausius prekybinius partnerius JK 2005 m. buvo 9-oji, o štai 2007 m. jau 6-oje vietoje, o atskirai pagal eksporto partnerius – JK jau 4 vietoje po Rusijos, Latvijos ir Vokietijos. Eksportuojamų produktų sąrašas be mineralinių produktų stipriai auga plastikų eksportas. Per metus plastikų eksportas išaugo net 3 kartus.

Džiaugiuosi aktyvia Lietuvos turizmo informacijos centro JK veikla. Nors turistų iš JK skaičius dar nėra toks didelis, britų Trade Information Centre (TIC) deda visas pastangas konkuruoti rinkloje ir ganėtina išlėpusioje JK rinkoje. Dėka TIC pastangų virš 30 britų žurnalistų vien praėjusius metus aplankė ir aprašė Lietuvą kaip patrauklią šalį turistams didžiausiose JK žurnaluose ir laikraščiuose.

Bendradarbiaudami su nacionaliniu aviavežėju-aviakompanija FlyLAL bei remiant LR Vyriausybės atitinkamais metu planuojame pradėti pirmąjį PPP (Public Private Partnership Projektą) – reklamuoti Lietuvo pajūrį ir Palangos oro uostą, per kurį britai jau gali aplankyti Lietuvos gintarinį pajūrį.

Noriu palinkėti, kad Lietuva pagaliau turėtų agresyvią ir konkrečią įvažiavimojo turizmo į Lietuvą programą, kuri, visų pirma, išnaudotų jau esančius TIC ryšius bei skirtų kelis kartus daugiau lėšų marketingo priemonėms, o ne tik patalpų

nuomai, ryšių paslaugoms, elektrai ir šildymui apmokėti, bet ne veiklai.

Kokia Jūsų nuomonė apie dabar plačiai diskutuojamą dvigubos pilietybės klausimą?

Patį didžiausią klaidą būtų nukirsti pasaulio lietuvių siejančius saitus ir įstatymiškai užkirsti kelią turėti dvigubą pilietybę asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių igijo užsienio valstybės pilietybę, tačiau nori išlaikyti ir Lietuvos Respublikos pilietybę, jų vaikams ir vaikaičiams, gyvenantiems ar gimusiems svetimame krašte.

Drįstu išreikšti savo asmeninę nuomonę, kad diskriminacinis siūlymas LR pilietybę suteikti „lietuviams-europiečiams“, o ne „lietuviams-amerikiečiams“ yra visiškai antagonizmas, kurio, tikiuosi, Lietuvos įstatymų leidėjai neleis sau padaryti. Daugelis lietuvių užsienyje yra nusivylę Lietuvos politika. Politikų ir diplomato pareiga padaryti viską, kad pasitiekimas Lietuvos valdžia, o tai reikšia ir Lietuvos valstybę, būtų atstatytas. Dvigubos pilietybės įteisinimas, nepriklausomai nuo LR piliečių dabartinės rezidencijos vietos, būtų ypatingos svarbos žingsnis LR piliečių užsienyje pasitikėjimo Lietuvos valstybe atstatymui bei lietuvių tautos vienybės stiprinimui. Tikiuosi, jog tai bus vienas iš svarbiausių LR Seimo darbų iki rinkimų šį rudenį.

Lietuvoje daug kalbama apie tai, jog valdžios institucijos turi sugalvoti būdą, kaip susigrąžinti išvažiavusiuosius namo. Jūsų akimis, kokia dalis lietuvių tikrai norėtų grįžti ir kokių aplinkybių tam reikia?

Manau, svarbiausi būdai susigrąžinti mūsų brolius ir seseris iš užsienio kraštų yra pagarba ir supratimas, o ne smerkimas ir nusivylimas grįsto požiūris į santykių su užsienyje gyvenančiais, dirbančiais lietuviams puoselėjimas. Antra, LR dvigubos pilietybės įtvirtinimas, nediskriminuojant LR piliečių pagal laikiną ar ilgalaikę gyvenamąją vietą. Trečia, įgytų patirties tinkamas vertinimas bei patikslinimas ir parama kopiant profesinės karjeros laiptais. Ketvirta, kas ypač aktualiau artėjant LR Seimo ir Prezidento rinkimams, skatinti LR piliečius užsienyje blausuoti rinkimuose, sudarant jiems palankias sąlygas išreikšti savo pilietinę teisę, pareigą ir nuomonę.

Airijoje jau trūksta darbo?

Lietuviškasis laikraštis Airijoje, „Salon“, rašo, kad pasibaigus Airijos statybų aukso amžiui, dalis tautiečių jau ketina krautis lagaminus. Taigi, kur trauks lietuvių statybininkai?

Apie tai, jog Airijos statybų sektoriui gresia krizė, kalbos sklido dar pernai. Gandai virto faktais tuomet, kai Airijos statistikos departamentas paskelbė duomenis, kurie rodo, kad statybų pramonės augimas sustojo, o prognozės jau gąsdina – 2008 metais statybos apimtys Airijoje sumažės perpus. Pamažu atleidimo lapelius gaunantys lietuviai ėmė sukti galvas kokio darbo griebtis.

Specialistų prognozės, jog statybų pramonė, įdarbinusi 288,000 darbuotojų arba vieną aštuntadalį visos darbo jėgos, šiemet bus priversta atleisti iš darbo 20,000 – 80,000 darbuotojų, paskatino imigrantus ieškoti naujų verslo gyslų. Didžiausias Airijos prekybinių ir statybininkų tinklalapis skelbia, jog šimtai atleisti statybos darbininkų ėmėsi remonto, apdailos ir restauravimo darbų.

Grėsmė netekti darbo ypač kyla imigrantams, kurie pakankamai gerai nemoka anglų kalbos. Neoficialiais duomenimis, Airijoje gyvena apie 120,000 lietuvių, iš

jų apie 25% uždarbi pelnėsi statybų bendrovėse.

4 metus Airijos statybose išdirbęs Arūnas jau susikrovė lagaminus į Lietuvą: „Airijoje dar niekad nebuvo taip sunku rasti darbą. Darbų statybose tikrai labai mažėja. Kai netekau darbo, bandžiau susirasti kitą darbą, bet nieko gero iš to neišėjo“, – sako jaunas vyras.

Dubline 4 metus besidarbuojantis Tomas sako, kad susidariusi situacija labai neramina jo šeimą, bet grįžti į tėvynę neketina. „Mūsų firmos vadovas leido aiškiai suprasti, kad bet kada galime netekti darbo, nes firma baigia statyti pradėtus objektus ir daugiau tuo neužsiims. Jei neteksiu darbo, bandysiu kurį laiką gyventi iš bedarbio pašalpos“, – atvirai sako statybininkas.

Jeigu netektų darbo, Dubline gyvenantis Šarūnas į Lietuvą nevyktų, darbo ieškotų svetur:

„Mano draugas jau trečią mėnesį gyvena iš bedarbio pašalpos, nes buvo atleistas. Mano daug kolegų atleido, o jei neteksiu darbo, ieškojusi juo kur nors kitoje šalyje, nes Lietuvoje šiuo metu, mano žiniomis, statybininkų tikrai nebetrūksta ir uždariai nėra viliojantys“, – sako jis.

Skristi į JAV tik pateikus žinias apie save?

Kaip praneša DELFI, Lietuva rengiasi sutikti, kad į JAV skrendančių keleivių duomenys būtų iš anksto perduodami JAV pareigūnams. Seimo nariai pritarė siūlymui patvirtinti atitinkamą susitarimą. Pagal šį dokumentą oro vežėjų atliekamas keleivio duomenų įrašo (angliškai jo pavadinimas trumpinamas PNR) duomenys perduodami JAV vidaus saugumo departamentui. Washingtono tvirtinimu, įvairios informacijos apie keleivius teikimas būtinas, siekiant efektyviai kovoti su terorizmu ir užtikrinti skrydžių saugumą.

Europoje susitarimas sukėlė nemažai ginčų, nes juo įsipareigojama amerikiečiams pateikti nemažai asmens duomenų. Tačiau Lietuvai, siekiančiai bevizio režimo su JAV, teks anksčiau ar vėliau su Washingtono reikalavimu sutikti. Susitarimas jau taikomas kaip laikinasis teisės dokumentas, bet oficialiai įsigalios, kai įratifikuos visos ES šalys.

Pagal šį susitarimą JAV pareigūnams turi būti pateikiami asmens duomenys, tarp kurių – keleivio adresas, informacija apie darbo užmokestį, telefono numeris. JAV

turi teisę naudotis ir tokiu būdu gautais duomenimis apie asmens rasinę arba etninę kilmę, politines, religines arba filosofines pažiūras, priklausymą profesinėms sąjungoms, sveikatą, intymų gyvenimą.

Kiekvieno keleivio duomenis JAV vidaus saugumo departamentas kaupia ir atskiras elektronines bylas, kurios naudojamos asmeniui vos atvykus į šalį, kai jis priverstas pereiti per migracijos pareigynių postą. JAV įsipareigojo septynerius metus saugoti visus gautus duomenis, naudoti juos tik pagal paskirtį ir neplatinti viešai. Vėliau asuonierius metus duomenys turėtų būti saugomi beveik nepreciziuojant duomenų bazėje ir tik po to galutinai sunaikinami.

Pasak LR Vidaus reikalų ministerijos, susitarimu būtų sudarytos prielaidos veiksmingesniam ES ir JAV bendradarbiavimui kovojant su terorizmu bei tarptautiniu nusikaltamumu. Tačiau yra pripažįstama, jog Lietuvai būtina ratifikuoti šį susitarimą dėl įvairių priežasčių, tarp jų – ir siekiant bevizio režimo su JAV.

Poetę pastebėjo Nobelio premijos laureatas

(Su poetė Lidijs Šimkute kalbasi dr. Saulius Varnas)

Kas jus paskatino rašyti poeziją?

Manau, kad tai buvo vidinis būtinumas. Be abejo, mūsų smalsaujanti sąmonė nori suvokti, ar bet kokia meno išraiška yra atsiktinumas ar būtinybė. Manau daug kam įdomu žinoti kokia mūsų gyvenimo paskirtis. Ar mes turime nubrėžti savo likimo kelią ar/ir grįžti į pačią pradžią, Okeaną, iš kurio pakilo banga?

MANO PASLAPTINGOSE ŽEMĖSE Ošia jūros banga

Toje jūros bangoj
Plaukia pradžia

Esu dėkinga savo tėvams, kad jie iškeipė meilę lietuvių kalbai. Tėvelis buvo nuostabus pasakotojas. Jis kurstė meilę knygai – poezijai. Taipogi brendimo procese man gyvenimas buvo dosnus, nes turėjau progos pakeliauti, praplėsti akiratį ir sutikti žmonių – poetų, rašytojų, kurie įvertino mano kūrybą, skatino toliau rašyti ir net inspiruoti.

Lietuvos paslaptingumas ir tėvų išlaikyta gimtinės kultūra man tapo stipriu mitiniu referencijos tašku. Jutau būtinumą rašyti lietuvių kalba, nes suvokiau, kad mūsų gelmėse – slypi protėvių išmintis: kūrybos lobis. Šis nusistatymas skatino tobulinti savo lietuvių kalbą, susipažinti su jos tautosaka, literatūra, istorija. Taigi, įstojau į Neakivaizdinį Lietuvių Kalbos Institutą Čikagoje, ir vėliau – 1977 ir 1987 m. – lankiau vasaros kalbos kursų Vilniaus Universite, dar sovietų okupacijos metu.

Kas jūsų poeziją stipriausiai įtakoja, iš ko dažniausiai semiatės įkvėpimo?

Mano kūryba siejasi su bendražmogiskumo dėsniais. Mano eilėraščiuose mažai randama socialinių, istorinių bei politinių

ivykių. Mano poezija nėra apie pracinčius įvykius, bet apie esmines jėgas, kurios siejasi su žmogaus kraujo apytaka. Daugelis menininkų telkiasi savyje, arba juos žavi tam tikra gyvenimo pasaulėžiūra, kurią jie bando nagrinėti. Mane domina mūsų pirmųjų pradžia, kuri mumyse formuojasi archetipiniais simboliais.

Mano daugiaprasmi poezijai būdinga pirmą pradžia įvaizdžiai, emocinė įtampa, gyvenimo trapumas, dvasinis ilgesys, paslapties nuojauta ir tylos kontempliacija.

Nelaikau save egzilio poetė (juk tėvai išbėgo man būnant dvejų metų), nors pradžioje rašydama poeziją pasirinkau lietuvių kalbą. Įsisąmoninau ir nešiuosi su savi šią tradiciją, kuri praturtino mano gyvenimą, kuri yra mano natūros integrali dalis. Antra vertus, nesu linkusi į griežtus įsipareigojimus, nes gyvenimas nuolat atsiskleidžia ir plaukia pirmyn. Man atrodo, poezija turi būti atvira naujų įvykių galimybėms, nujauti simbolių reikšmę, kuri mus giliai paliečia, suteikia gyvenimo pilnatvę ir gilesnį meno supratimą.

Šiuo metu rašau lietuvių ir anglų kalbomis. Kartais įvaizdžiai gimsta lietuvių, o kartais anglų kalba. Po to, bandau versti ar atkurti tą originalų eilėraščių į lietuvių arba anglų kalbą. Mano manymu šis procesas suteikia progos praplėsti ir praturtinti kalbos niuansus, suvokti skirtingų kultūrų pojūčius ir plėsti meno bei gyvenimo patirtį.

Esu parašiusi straipsnį anglų kalba „Netikėti gyvenimo ryšiai“ (publ. 1992m.), kuriame pasakiau: „*Tačiau kaip poetė, man tenka visą gyvenimą ieškoti vietos fizine ir metafizine prasme*“.

Koks jums yra poezijos santykis su kitais menais, pvz. muzika ar dailė?

Muzika ir dailė mano poezijoje kartais

Nobelio laureatas J. M. Coetzee ir Lidijs Šimkute.

tiesiogiai figūruoja, bet manau, kad šios meno išraiškos veikia mane ne tik sąmoningai, bet ir pasąmonėje. Domiuosi muzika ir dailė – mūsų namai yra tarsi meno galerija ir juose nuolat klausausi muzikos – daugiausiai klasiką, nors mane domina ir Pasaulio (World music) bei archaikiška muzika.

Man buvo maloni staigmena, kai sužinojau, kad jaunas kompozitorius Vytautas Germanavičius sukūrė solo kompozicijas balsui pagal penkis eilėraščius iš „Tylos erdvių“ rinkinio. Teko būti Universiteto Johno bažnyčioje ir išgirsti Sigutės Trimakaitės puikų solo išpildymą. O Australijos jauna kompozitorė Margery Smith sukūrė kompoziciją pianinui, fleitai ir balsui iš „Vėjo žvilgesys“ rinkinio (Vandenyno atodūsis ciklo). Premjera bus Sydnėjaus konservatorijoje šių metų gegužės 25 d. Išpildys Grenvilca ansamblis. Gaila, kad tuo metu būsiu Lietuvoje.

Viename iš ankstesnių rinkinių („Tylos erdvės“) pagrindine tema pasirinkote tylą. Kaip jums pavyksta surasti tylos patirčių šiandieniniame be galo triukšmingame gyvenime?

Tyla arba nutylėjimas bei erdvė ir paslaptis figūruoja visoje mano kūryboje. Neseniai teko atsakyti į JAV leidžiamo „Draugo“ kultūrinio priedo anketą, kurią

atsiuntė to skryčiaus dabartinė redaktorė Aldona Žemaitytė. Užsimindama apie savo likimą ir pabėgėlių stovyklas paminėjau TYLOS svarbos suvokimą vaikystėje Neapolje, Italijoje, prieš mums išplaukiant „Neli“ laivą į Australiją. Ten priėmiau pirmą komunią. Tėvai neturėjo pinigų nupirkti baltą suknelę. Iš pradžių labai pergyvenau, nes niekam to nesakiau, nes dviejų kitų mergaičių tėvai kažkaip įstengė jas papuošti baltai. Prisimenu, ten gyvenančio lietuvių kunigo žodžius: „*Atsiimink, vaikel, kad tikrasis grožius yra tavo sieloje, o ne paviršiuje*“. Nustebau, kad jis pajuto mano skausmą ir vaikiškai suvokiau, kad TYLA kartais daugiau pasako negu žodžiai. Tai persiduoda mano kūryboje kartu su žmogiškais nuklydimais, nupuolimais ir priešingybėmis (yin yang, juoda/balta, blogis/gėris, švieša/tamsa ir t.t.) kaip integrali žmogaus dalis.

Literatūros kritikai – Valentinas Sventickas, Imelda Vedrickaitė, Austrijos poetas ir kritikas Christian Loidl (verstos knygos „Weisse Schatten“ įvade), įžymus Australijos rašytojas/poetas David Malouf („Tylos erdvių“ knygos įvade) bei Vaivos Bylaitytės „Vartai į Tylą“ straipsnis TYLOS pastabas išklė savo rašiniuose.

Mane domina mūsų pirmą pradžia šaltinis bei rytų filosofija. Tose srityse tenka ne tik daug skaityti, bet disciplinuotai paskirti laiką įvairioms pratyboms, kaip pvz. meditacijai, Yoga, Tai Chi. Taigi, įmanoma atsijungti nuo triukšmingos aplinkos net ir būnant jos apsuptai.

Dailininkas Chagall ir kiti yra pasakę, kad mūsų vidaus pasaulis yra tikroji realybė ir reikšmingesnė už priimtą mus supančią tikrovę.

Kaip pristatytumėt savo naujausią poezijos rinkinį „Mintis ir uola“?

Manau LRS leidyklos išleistas knygos applanke gerai parašyta: „*Nauja Australijoje gyvenančios poetės knyga. Ji rašo lietuviškai ir angliškai. Lakoniška išraiška, prasiurančios paslapties ir tylos bei erdvės pojūtis, lietuviškos etninės atminties sąlytis su*“
Nukelta | 6 psl.

Iš Redakcijos pašto

Miela Redaktore,

Sydnėjaus Lietuvių Informacijos Centro svetainė www.sluc.org.au per trejus metus sulaukė virš 50,000 lankytojų. Čia pridedu vieną iš savaitinių laiškelių SLIC'ui, gautą iš mūsų naudotojų.

Širdingiausiai,

Ramona Ratas - Zakarevičienė

“I was delighted to have stumbled across your Lithuanian language lessons, since I will be visiting friends there in July 2008. Through your good work, I'll be able to surprise them with some small ability to decipher and pronounce their language, and even have a few phrases recognizable to them. You have developed a very intuitive and brilliantly designed series of lessons that I plan to review as many times as possible prior to boarding the plane. Thank you so much!”

L.P.,
soon-to-be retired Music Educator”

Gerbiama Redaktore,

[...] Esu Amerikos pilietė, profesionali kalbų dėstytoja. Šiuo metu daugiau nei 10 metų su vyru gyvenau Lietuvoje, daug keliaujame po Europą. Lankausi įvairiuose mokslo institucijose, bendrauju su kitataučiais.

Prof. Taškūno žurnalas ypatingai pasitarnauja anglų kalbos dėstytojų darbe. Šį žurnalą išdalinu Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojams, jį veltui gauna daug Kauno gimnazijų anglų kalbos mokytojų. Šiame žurnale įdomius ir turiningus straipsnius rašo visame pasaulyje

gyvenantys autoriai. Straipsnius skaitom užsiėmimų metu, diskutuojam. Žurnalą gauna ir atvykstantys į Lietuvą lektoriai, seminarų prelegentai, kuriems jis tampa informacijos šaltiniu – suteikia svarbių ir naudingų žinių apie Lietuvą.

Mano draugai, gyvenantys Vokietijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Italijoje gauna žurnalą iš manęs (išdalinu, kai lankau juos). O savo draugų, gyvenančių JAV, adresu esu nusiuntusi p. Taškūnui. [...]

Prof. Taškūnas daugiau nei dvidešimt metų darbavosi šį žurnalą kurdamas ir puoselėdamas. Redaktoriaus darbas nedėkingas ir jau tikrai nepelningas, o nuostolingas. Aš neakcentuoju materialinę pusę – čia visiškai nuostolis. Aš kalbu apie moralinę pusę. Prof. Taškūnas šiam žurnalui aukojo visą savo laisvalaikį – ieškodamas naujų autorių, rašydamas jiems laiškus, skambindamas, rinkdamas informaciją, rūpindamasis lėšomis. Už savo pasiaukojantį ir nesavanaudišką darbą jis turėtų sulaukti pagyrimų ir įvertinimų. Deja, mes lietuvių tauta galime tik kritikuoti ir brutaliai sugriauti tai, kas kito buvo tik metų kurti ir puoselėti.

Su pagarba

Irena Žemaitaitis

Gerbiama Redaktore,

Labai nustebau perskaitęs Lidijs Šimkutės - Pocienės pamoką dr. Algimantui Taškūnui („M.P.“ nr. 12) [...]

Sveikinu ir dėkoju Jums Algimantai ir Jūsų bendradarbiams [...] „Lithuanian Papers“ gyvasčiai siunciu auką \$200.

Antanas Kramilius

Miela p. Redaktore,

Kadangi aš prenumeruoju „M.P.“ nuo pat jos „gimimo“, jaučiu, kad turiu teisę parašyti sekanti:

1. Jei redakcija spausdina skaitytojų nuomones ir nebūtinai su jomis sutinka, tada ji turi po tuo straipsniu parašyti savo nesutinkančią nuomonę. [...]

2. Esu labai nusivylusi „M.P.“, kad ji galėjo atspausdinti tokį nesąmonių laišką, užgaunantį mūsų taurią patriotą, kuris visą savo gyvenimą paskyrė garsinti Lietuvos vardą.

[...]

6. Jei turėtumėte vietos atspausdinti p. Šimkutės užgauniojantį laišką, tai gal dabar turėtumėte drąsos ir pareigą atspausdinti kitaip manančių skaitytojų nuomonę. [...]

Su pagarba

N. Kantvilienė

Gerb. Redaktore,

Turbūt tai mano yda, bet skaitydamas „Mūsų Pastogę“ su įdomumu perskaitau nesutarimus ar kritiką. Juk iš tikrųjų kiek skirtingų nuomonių toje mūsų nedidelėje Bendruomenėje! Kartais pritariu, kartais ne, kartais pusiau.

Bet šį kartą [...] iš laiškų atrodytu, kad

kai ko negalima spausdinti. Gal ir mano šitokį pasisakymą „Mūsų Pastogę“ turėtų nespausdinti?

Su pagarba,

nebesuprantantis J. Rinkus

PRIERAŠAS

Pastaruoju metu buvo gauta rašinių bei laiškų, kurie yra vienaip ar kitaip susieti su p. Lidijs Šimkute - Pociene ir dr. Algimantu Taškūnu.

Dalis medžiagos, ypač ankstyvoji, jau atspausdinta. Pastebime, kad mintys kartojasi.

LB Spaudos Sąjungos Valdyba ir „Mūsų Pastogės“ Redakcija, laikydamasi vakarietiškos žurnalistinės etikos ir pripažindama pažiūrų įvairumą Bendruomenėje, šia proga pakartoja kiekvieno „M.P.“ numerio metrikijoje paskutiniame puslapyje nurodomą principą, kad „spausdinamuose rašiniuose reikiama nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone“.

Poetę pastebėjo...

Atkelta iš 5 psl.

Vakarų ir Rytų kultūrų patirtimis – ryškūs Lidijos Šinkutės lyrikos bruožai”.

Pateikiamas Nobelio premijos laureato M. Coetzee's vertinimas. Jis rašo: *“Thought and Rock contains poems of remarkable purity, written in a spirit of receptiveness to the world in which the poetic insight suddenly emerges like a bird taking wing”*. (Vertime: *“Rinkinio Mintis ir Uola eilėraščių yra nepaprasto skaidrumo, jie parašyti atsivėrimo pasauliui būsenoje, kai poetinė įžvalga iškyla staiga kaip suplasnojantis paukštis”*.)

JM Coetzee – nuostabus rašytojas ir kritikas. Man tai didžiausia gyvenimo dovana – sulaukti įvertinimo iš tokio pasaulinio garso literatūros autoriteto.

Daugelis žmonių gyvena niekad netyrinėdami savęs. Manau, tai poeto užduotis – nertis į paslaptį ir pasakyti, kad žmogus yra šios paslapties šventykla.

Pastaraisiais metais apie pusę laiko praleidžiate Lietuvoje, o kitą pusę čia Australijoje. Kaip vertinate savo patirtį gyvenant dviejose kultūrose? Ko ieškote ir ką labiausiai vertinate kiekvienoje iš jų?

Puiku, kad turiu galimybę pagyventi ten ir čia. Dažnai įsivaizduoju save medžiu. Lietuvoje mano šaknys, o to medžio šakos prasiskleidė ne tik iki Australijos kontinento, bet ir kitose valstybėse.

Įvairios kelionės ir atskiros kultūros praturtino mano gyvenimą, praplėtė akiratį ir suteikė įžvalgos. Esu dėkinga savo vyrui Romui, kuris suvokia mano poetines klajones ir visą gyvenimą buvo tarsi uola – ramstis. Suprantu, kad jam nelengva turėti

netradicinę žmoną. Įvertinu jo paramą, džiaugiuosi, kad jis vėl turi galimybę būti kartu Lietuvoje.

Neužilgo vėl pakelsite sparnus skristi į Lietuvą. Kokie didžiausi jūsų siejami lūkesčiai su šia kelione?

Malonu, kad pakely galiu praleisti laiko su mūsų dukrelės Danielės šeima Singapūre, pasidžiaugti anūke prie širdies nuleidžiant sparnus Lietuvos žemėje, kur mane pasitinka pavasario žydinčios alyvos, kaštonai ir gėlių laukai.

Dalyvausiu Poezijos pavasario šventėse. Yra numatyti knygos pristatymai įvairiose vietose, net už Lietuvos ribų. Man malonu susitikti su plačia gimine, kolegomis, draugais, kurie yra išsibarstę po Lietuvą. Net numatau poezijos skaitymus giminės – tėviškos rajonuose: Skuodo (ten gyvena puikus poetas ir draugas Stasys Jonauskas) ir Mosėdžio bibliotekose.

Apsidžiaugiau sužinojus, kad rašytojas Edmundas Untulis išvertė mano poeziją į žemaičių kalbą. Tikiuosi jam pavyks žemaitiškai paskaityti per mano naujos knygos pristatymus.

Likęs čia esu įpratęs per daug neturėti, bet būti atvira gyvenimui. Kiekviena kelionė būna kitas žingsnis į nežinią. Kiekvienoje viešnageje atsiskleidžia naujos pažintys, įvykiai, nežiūrint neišvengiamų įvairių sunkumų.

Malonu, kad esu kviečiama skaityti poeziją įvairiuose vietose ir universitetuose, nes bendravimas su įvairaus žanro klausytojais ir jaunais žmonėmis visada suteikia abipusio gyvastigumo.

(Iš interviu SEBI su papildais)

Sportas

Lietuvių krepšinio turnyras – Washington'e

Kaip praneša DELFI, balandžio 26 d. vienuose Washington'o sporto rūmuose dieną vyko kasetinis, jau šeštasis Lietuvos ambasados JAV organizuojamas krepšinio turnyras. Jame dalyvavo net 11 komandų. Lietuvos krepšinio federacijos įsteigtą turą po atkaklios kovos finalinėse pirmosios lygos varžybose iškovojo Londono „Lithuanians BC“ (žiūr. nuotr. dešinėje), rezultatu 41:36 nugalėję New York'o „LAK“ komandą.

Naudingiausiu finalo ir viso turnyro žaidėju pripažintas Londono „Lithuanians BC“ žaidėjas Egidijus Janulevičius. Jam įteiktas specialus prizas – krepšinio kamuolys su Sauliaus Štombergo parašu. Trečiąją vietą iškovojo Orlando „AJS“, rezultatu 35:33 įveikusi Connecticut valstijos „Azuolus“. Antrosios lygos, vienijančios krepšinio mėgėjus, varžybose pirmąją vietą laimėjo „Balt-DC Šmėklos“ komanda, antrąją – Long Island „Plūgas“, trečiąją – Lietuvos ambasados Washington'e komanda „Ambasada“.

Po varžybų vykusioje vakaronėje dalyvių ir žiūrovų pasveikino Lietuvos ambasadorius JAV Audrius Brūzgą. „Džiaugiamės, kad šiemet turnyras tapo „transatlantinis“ – sėkmingai dalyvavo lietuvių komanda iš Jungtinės Karalystės „Lithuanians BC“, – sakė ambasadorius.

Vakaro metu koncertavo Romualdo Zablecko ir Narimanto Gruzdžio duetas „Kolorado vabalai“. Muzikantai atliko savo kūrybos dainas ir žinomus kitų autorių kū-

rinis. Koncerto pabaigoje muzikantai kartu su žiūrovais sudainavo neformalią Lietuvos krepšinio himną Marijono Mikutavičiaus dainą – „Trys milijonai“.

Krepšinio turnyre dalyvavo 11 komandų: iš Baltimoro, Philadelphia, New Jersey, Connecticut, New York, Long Island, Orlando, Washington, ir iš Anglijos atvykusi Londono lietuvių komanda.

Krepšinio turnyrą rėmė ir prizus įsteigė „Arvydo Sabonio Žalgirio krepšinio centras“. JAV nacionalinėje krepšinio lygoje (NBA) rungtyniaujanti Washington'o „Wizards“ ekipa, krepšininkai Darius Songaila, Artūras Karnišovas, Saulius Štombergas, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio lavinimo ir sporto sąjungą (ŠALFAS). Turę ir specialius turnyro laimėtojų medalius pagamino Lietuvos krepšinio federacija.

Lietuvoje – sovietmečio ir laisvoje

Alena
Karazijienė

Tėsinys. Pra-
džia „MP“ nr.5.

Paneriai

Per pirmąją
mano viešnagę pas-
skutinė šeimos

ekskursija buvo su tėte, Birute ir Vytuku prieš pat man išvažiuojant. Tėtė nutarė, kad aš dar per mažai mačiau. Išėjom į gatvę ieškoti transporto. Viena iš Lietuvos keistenybių buvo tai, kad žmonės, neieškodami taksi, sustabdydavo bet kokią pravažiuojantį automobilį ir pasakydavo kur nori važiuoti. Paskui užmokėdavo kelis rublius. Retas vairuotojas atsisakydavo paimti keleivius. Šį kartą automobilis sustojo, bet jo šeimininkai lenkai ėmė atsiprašinėti, kad negali mūsų vežti į Belmontą, kur tėtė norėjo, nes jie yra iš provincijos, visą dieną buvo mieste ir skuba namo. Tėtė jokių atsiliepinimų nepriėmė, pasakė, kad jo duklė iš Australijos dar nematė Belmonto ir būtinai turi jį pamatyti. Ką darys žmoneliai – nuvežė mus į Belmontą, apvažiavo jo kalnelius ir slėnius, bet kai vairuotojas norėjo mūsų vežti namo, tėtė turėjo jam staigmeną: mes būtinai turėjom nuvažiuoti į Paneriai, kur vokiečių okupacijos laikais buvo žydų egzekucijos vieta. (Iš tikrųjų, ten buvo šaudomi ir lenkai, lietuviai, ir kiti, bet žydų daugiausia)

Ko ne verkdami žmonės pasuko į Paneriai. Privažiavę miškelį toliau turėjome eiti pėsti. Visas miškas buvo pilnas didelių duobių – egzekucijos vietų. Jos buvo gražiai sutvarkytos, apšviestos gėlėmis ir visur parašyta kiek šimtų ar tūkstančių žmonių tenai sušaudyta ir užkasta. Miško centre buvo nedidelis

paviljonas, lyg muziejus, su platesne informacija, nors ne visai tikslia, labai pabrėžiant lietuvių ir vokiečių bendradarbiavimą. Kai mus parvežė namo, tie lenkai labai dėkojo tėtei, kad jiems parodė tokią svarbią vietą, kurios jie patys niekada nebūtų pamatę.

Pas mamą po 33 metų

Į savo antrąją kelionę važiuavau kartu su Gediminu. Į mamos butą Višinskio gatvėje Gediminas sugrįžo po 33 metus. Atsibučiavus, mamos pirmi žodžiai buvo: „Apsiauk šliures“. Aš jau žinojau, kad namuose visi tuoj persiauna šliurėmis, bet Gediminui tai buvo naujiena. Apžiūrėjęs Gediminą, mama įsakė: „Tučiuojau eik ir nusiskusk bakenbardus“. Gediminas bandė ginčytis, mama laikėsi savo, bet Gediminas jį įtikino sakdamas: „Mama, negaliu, nes pasu nutraukioje aš su bakenbardais – gali manęs nepripažinti“.

Kaune lankėmės dažnai ir turėjom laiko daugiau pasikalbėti su mama. Paašikėjo, kodėl Laimė, kviesdama Gediminą grįžti gyventi į Lietuvą, rašydavo: „Dėl pragyvenimo nesisirūpink – tu gausi tėtkos rašomąją stalą“. Dabar pamatėme, kad tame stale buvo sukrauti jo tėvo surinkti istoriniai lobiai: sidabrinės masonų regalijos, seni pašto ženklai, monetos, knygos. Bet taip pat sužinojome, kad mama juos po truputį pardavinėjo. Kol pardavinėjo Lietuvos muziejams, dar buvo ne taip blogai, bet pas ją ėmė lankytis ir lenkų istorikai, o niekas nenorėjo tokio turto išleisti iš Lietuvos. O dar sužinojome apie įvykį, kaip jai esant vienai namuose, atėjo žmogus pasisakęs, kad tikrina skaitliukus. Įėjęs pradėjo ją smaigti, bet mama priešinosi ir šaukė. Laimė, kažkas įėjo į laiptinę, ir plėšikas išsigančęs pabėgo. Gediminas rimtai susirūpino pavojum mamai. Jis prikalbėjo mamą viską padovanoti Istorijos Muziejui su sąlyga, kad viskas būtų laikoma ir eksponuojama kaip Povilo Karazijos kolekcija. Muziejaus

direktorius Žilėnas tą pažadėjo, o be to pažadėjo mamai ir Laimės šeimai išrūpinti geresnį butą ir leidimą pirkti naują automobilį. Dalis turto, įskaitant pašto ženklus ir Vilčinsko graviūrų albumą, vis dėlto liko pas Joną ir Laimę, o Žilėnas Povilo Karazijos kolekciją išskirstė po kelias vietas.

Kauniečiai labai didžiavosi, kad Kaunas lietuviškesnis už Vilnių. Taksistas, kuris mus vežė iš stoties pas mamą, atvirai kalbėjo apie neapykantą rusams, o sužinojęs, kad mes iš Australijos, atsisakė imti pinigų, nes mes iš „taip toli atvažiuom ir taip gražiai lietuviškai kalbam“. Mama pro langą matė mūsų atvažiuojančius. Ji buvo davusi Gediminui gana daug pinigų, tai dabar paprickaitavo: „Aš ne tam jums daviau pinigų, kad jūs taksiais važinėtumėt“.

Beklasė visuomenė?

Gedimino mama labai džiaugėsi po 33 metų pamaciui sūnui, bet kai prasidėjo kalbos ir pasakojimai apie mūsų gyvenimą, ji vėl nuliūdė: „Leidom sūnų į mokslius; ir aukštąjį pabaigė, o dabar – stalius!“ Gediminas aiškino, kad ne stalius, o baldų dirbėjas, kad pats juos projektuoja – mamai visvien atrodė, kad jis socialinėje skalėje yra kritęs. (Ir tai sovietinėje „darbininkų valstybėje“!).

Socialinės padėties pervertinimas buvo visur. Ne tik mama apgailestavo, kad Gediminas tik baldų dirbėjas. Kai Vilniuje buvome pobūvyje pas gimnazijos draugę Onytę, vienas iš jos svečių paklausė kuo Gediminas užsiima. Kai pasakė, kad dirba baldus, niekas juo daugiau nesidomėjo. Po kiek laiko kitas priėjęs paklausė to paties, bet Gediminas pasakė: „Aš kuriu individualius baldus, pats suplanuoju ir padarau“. „O, klausyk, mes čia savo tarpe turim menininką dizainerį“, tuoj paskelbė svečias, ir visi susidomėję apsupo Gediminą.

Kai jau vėliau, būnant pas Laimę, pas mane ketino užteiti buvusi Sleževičių tarnaitė, Laimė mane perspėjo: „Tu su ja pasi-

kalbėk virtuvėje. Nėra ko jos vesti į salioną“. Savo pačios socialinę padėtį Laimė labai gerai suprato: tresto viršininko žmona, gydytoja, docentė.

Klasių skirtumas nepasibaigia su žmogaus mirtimi. Buvo miręs mūsų vaikystės draugas dr. Jurgis Karaliūnas. Kauniškiai giminės ruošėsi važiuoti į šermentis. Mano svainis man parodė laikraštį, kur mačiau žinutę apie Jurgio mirtį, bet nebuvo parašyta kada ir kur laidos. Jis man paaiškino, kad tokie pranešimai dedami „pagal rangą“. Jurgiui, ciliiniam gydytojui, pranešimas visai „nepriklausė“, bet draugai išprašė. Pranešant apie aukštesnio rango žmogaus mirtį, galima buvo pranešti apie laidotuves; dar aukštesnio – parašyti kelis žodžius apie jį patį.

Mes ne lietuviai!

Kai su Gediminu į Druskininkus važiuojame beveik dviem savaitėm, taigi su leidimu, Vailionijū duklė turėjo Druskininkuose vieno kambario butą. Ne tik gavome leidimą jį išsinuomoti, bet milicija patikrino, kad butas būtų išvalytas ir tiktai palaisvintas. Norėjusia bent vieną naktį virtuvėje pernaktuoti moteriškę jie tiesiog išvarė. Mes tame bute nakvojome, bet visą laiką leidom arba Mizaruose arba ekskursuodami. Mizaruose buvo apsiostojusi Vytauto šeima ir kurį laiką tėtė su Eliute.

Pirmą giedrą dieną Vytulis nuvežė mus, Gražiną ir Jūrą, į Švendubę. Tai bent 100 metų senumo neišdraskytas ir nesugadintas archaiškas vienės gatvės kaimas. Bevaikščiodami sutikom tris mažus berniukus, kurie pasiūlė mums aprodyti kaimą. Pirmiausia nuvedė prie didelio akmens, jų tvirtinimo didesnio už Puntuką, tik kad jis beveik visas po žeme. Nuėjom prie Nemuno. Išikalbėjus pasakė, kad mes iš Australijos. „Tai kodėl jūs lietuviškai kalbate?“ paklausė. „Matote, mes tik gyvename Australijoje, bet mes esame lietuviai, kaip ir jūs“, pasakiau. Vaikai užprotestavo: „Mes ne lietuviai“. „Tai kas gi jūs?“ „Mes – dzūkai!“ atsakė su pasididžiavimu.

Tėsinys kitame MP nr.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas

Australijos Lietuvių Bendruomenė

2008-04-24

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - Departamentas) informuoja, kad [...] 2008 metais Australijos Lietuvių Bendruomenė ir kitų lietuvių organizacijų projektams skirta 19,200 litų parama (sąrašas žemiau).

Taip pat informuojame, kad bendradarbiaudamas su kitomis Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių institucijomis, Departamentas teikia paramą Australijos liuanistinėms mokykloms. Švietimo ir mokslo ministerija, atsižvelgiant į konkrečius mokyklų poreikius, aprūpina Lietuvoje parengtais ir išleista mokomųjų dalykų vadovėliais, o Departamentas - pratybų sąsiuviniais bei kitomis metodinėmis priemonėmis.

Departamento duomenimis Australijoje veikia 3 liuanistinės mokyklos (mokosi 47 mokiniai) ir 1 lietuvių kalbos darželis (lanko 23 vaikai):

- Adelaidės lietuvių mokykla (vad. Rūta Sankauskienė)
- Sydnėjaus lietuvių savaitgalio mokykla (vad. Jadvyga Dambraskienė)
- Viktorijos kalbų mokykla (vad. Aida Gogelytė)
- Melbourne lietuvių kalbos darželis (vad. Neringa Luscombe Smith)

Šios mokyklos 2008/2009 mokslo metais pagal poreikius bus aprūpintos vadovėliais ir pratybų sąsiuviniais.

Departamentas šių metų balandžio 16-18 dienomis organizavo užsienio lietuvių ugdymo įstaigų mokytojų forumą „Lituanistinis švietimas: perspektyvos ir tendencijos“, kuriame dalyvavo 82 atstovai iš 28 užsienio valstybių. Forume taip pat dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos Švietimo reikalų komisijos atstovai, Lietuvos valdžios, švietimo, kultūros bei kitų institucijų atstovai.

[...] Australijos lietuvių kalbos darželio mokytojai **Rasai Imbrasienė** buvo sudaryta galimybė tobulinti kvalifikaciją šiame forume. Mokytojos kelionės, nakvynės ir maitinimo išlaidas apmokėjo Departamentas.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdamas į 2009 m. kultūrinius renginius Lietuvoje, užsienio lietuvių bendruomenių išreikštą poreikį - gauti išsamią informaciją kaip metodškai pasiruošti 2009 metų Lietuvos vardo tūkstantmečio Dainų šventei „Amžių sutartinė“, kartu su Lietuvos liaudies kultūros centru ir Kultūros darbuotojų tobulinimosi centru organizavo seminarą užsienio lietuvių meno kolektyvų vadovams. Seminaras „Lietuviškų dainų ir šokių tradicijos bei jų puoselėjimas“ įvyko 2008 metų kovo 19-21 d. Vilniuje. Seminaro pagrindinė tema - Dainų šventė. 2009 m. [...]

2008 metų Departamento turima informacija, užsienio lietuvių bendruomenėse veikia virš 215 mėgėjų meno kolektyvų. Juose šoka, groja ir dainuoja virš 5,000 tautiečių, puoselėjančių ir pristatančių lietuvišką kultūrą. Seminare sulaukėme delegatų iš Airijos, Argentinos, Australijos, Baltarusijos, Brazilijos, Belgijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Ispanijos, JAV, Kaliningrado srities, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos, Ukrainos, Vokietijos.

Seminare iš Australijos dalyvavo **Birutė Kymantienė**, Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkė, „Tėviškės Aidų“ laikraščio darbuotoja, aktyvi 4 meno kolektyvų dalyvė.

Departamentas numato ir toliau remti Australijos lietuvių veiklos programas bei projektus.

PRIDEDAMA: Departamento 2008 metais skirta parama Australijos lietuvių organizacijų ir švietimo įstaigų projektams:

- 7,200 litų - Mokytojo /metodininko išskvietimas iš Lietuvos 1 mėnesiui ir pravedimas 2 savaitę kursų mokytojams, tėvams ir vaikams Melbourne (projekto vadovas Dovydas Sadauskas), pinigai skirti kelionės išlaidoms, vizos ir gyvybės draudimo gavimo išlaidoms padengti, mokymajai literatūrai įsigyti.
- 8,000 litų - folkloro ansamblio „Sutaras“ kelionės išlaidoms į XXV Australijos Lietuvių Dienas apmokėti (projekto vadovas Arvydas Rupšys).
- 4,000 litų - „Pynimėlio“ tautinių šokių grupės atvykimui į Australiją (projekto vadovas Audrius Skeivys), ansamblio atstovo lėktuvo bilietui.

Su pagarba,

Antanas Petrauskas, gen. direktorius

Konkursas ALB vėliavai sukurti

Lietuvos vardo paminėjimo istoriniuose šaltiniuose 1000-čio proga, ALB Krašto Valdyba skelbia konkursą Australijos Lietuvių Bendruomenės vėliavai sukurti.

Vėliavos projektų pristatymo terminas pratęsiamas iki 2008 metų rugpjūčio 15 dienos.

Yra gauti PLB Kultūros reikalų komisijos patarimai vėliavos projektavimo klausimu:

1. Vėliavos išmatavimai - 90cm x 150cm.
2. Vėliavoje gali būti lietuviški (vytis, trispalvė ir kt.) ir krašto, kuriame veikia lietuvių bendruomenė, simboliai.
3. Naudojant Lietuvos trispalvę, privaloma naudoti oficialiai įteisintas spalvas. Kitas spalvas galima pasirinkti laisvai.

Taip pat gautas Lietuvos Istorijos instituto docento, dr. Edmundo Rimšos laiškas su išdėstytais pagrindiniais vėliavų kūrimo principais. Šio laiško tekstą, o taip pat ir smulkesnę konkursą liečiančią informaciją galite gauti pas **Liliją Kozlovskienę**, tel.: (03) 8707 0347. Vėliavos projektus siųsti taip pat jos adresu:

77 Grimwade Cres., Frankston, VIC, 3199 arba
el. pastu: lilija@austlib.org

ALB Krašto Valdyba

Pamaldos Sydnėjaus lietuviams

Gegužės mėnesį Sydnėjaus lietuviams pamaldos įvyks sekmadienį, gegužės 18 dieną, 11.30 val. ryto. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe.

Parapijos Taryba

In memoriam

A+A Irena Šalytė - Spry

1922.04.21 - 2008.04.

Irena gimė 1922 m. balandžio 21 dieną Kaune, Nepriklausomoje Lietuvoje.

Trūko tik kelių dienų iki jos 86-ojo gimtadienio. Ji mirė netikėtai Adelaidėje, Pietų Australijoje, savo namuose, kuriuose gyveno viena. Policija ją rado jau mirusią ir į jos namus jiems teko, gavus dukters leidimą, įsilaužti. Atrodo, kad ji net nepajuto, kad jau apleidžia šį pasaulį.

Irenos tėvas Eduardas, kaip ir daugelis lietuvių, Didžiojo karo metu su šeima buvo nublokštas gyventi į carinę Rusiją. Ten jis susipažino su turtingos vietinės šeimos dukterimi, kuri neseniai buvo baigusi aukštąjį mokslą Maskvoje, ir ją vedė. Tuo metu carinėje Rusijoje prasidėjo raudonoji revoliucija ir jaunavedžiai buvo priversti bėgti. Kelionė svetur buvo ilga ir skurdi važiuojant per nepažįstamus kraštus. Pagaliau jie atsirado Vokietijoje. Karo nualintoje kaizerio Vokietijoje gyvenimas buvo irgi nelengvas. Neturint savų namų padėti išgelbėjo Irenos motinos iš tėvų gautos brangenybės. Jie apsisusto Berlyno viešbutyje, kol galės išvažiuoti gyventi į Lietuvą. Tačiau tėvas dėsle grįžti, kad ten neradus šeiminkaujančių komunistų. Buvo 1918 metai. Daug lietuvių grįžo į Lietuvą ir tėvas prašė draugų, išvažiavusių Lietuvon, jam parašyti laišką.

„Jei ten komunistų valdžia, parašykite raudoną rašalą, o jei lietuvių - juodu“. Jų laimei 1918 metais Lietuva tapo nepriklausoma ir jie, gavę gerą žinią, grįžo Lietuvon. Lietuvoje buvo sunkus pokario laikas.

Tėvas neseniai buvo baigęs studijas Maskvoje ir kaip jaunas specialistas gavo darbą. Gyvenimas ėjo geryn. Irenos šeimoje augo trys maži vaikai. Bet ir vėl pasikeitė laikai. Europą ir Lietuvą užklupo ekonominė krizė. Atėjo 1929 metai. Buvo daug bedarbių. Sklido įvairūs gandai, daug žmonių, ieškodami geresnio gyvenimo važiavo Brazilijon. Ten buvo Eldorado? Kažkodėl ir Irenos tėvas nutarė važiuoti vienas, o vėliau atsikviesti Lietuvon palikę šeimą. Gero gyvenimo gandai nepasitvirtino ir tėvas, išleidęs kelionei visas santaupas, pats negalėjo grįžti, nekaltant apie šeimos atsiėmimą. Irenos mama, palikta Lietuvoje be lietuvių kalbos, kurią ji tik vėliau išmoko, skurdo. Ji buvo priversta mažametės dukras atiduoti į prieglaudą tol, kol 1932 m. ji ištekojo antrą kartą. Prieglaudoje Irena baigė mokyklą, o motinai sukūrus naują šeimą, vaikai vėl turėjo šeimą, kurioje ir užaugo.

Irena mylėjo savo gimtą kraštą. Gyveno pasiturinčiai, bet ir vėl Lietuvą užplūdo raudonoji banga. 1940 metais sovietai

Irena Šalytė - Spry.

su vokiečiais sudarė pakta ir Lietuvos vokiečiams leido važiuoti į Vokietiją. Daug lietuvių visokiais būdais rado galimybę išvažiuoti. Irena, būdama jau 18 metų, taip pat išvažiavo Vokietijon. Šeima liko Lietuvoje. Per tą laiką jos tėvų šeimoje kai kas pasikeitė. Jauniausia sesutė Meilutė susirgusi mirė, o patėvio šeima susilaukė dar vienos dukters Lilės.

Atėjo 1944 metai, sovietai antrą kartą okupavo Lietuvą. Irenos mama su visa likusia šeima vėl turėjo bėgti Vokietijon. Tuo metu Irena dirbo ligoninėje. Sovietai užkariavo dalį Vokietijos ir Irena atsidūrė okupuotoje Rytų Vokietijoje, o jos mama su šeima jau gyveno Bavarijoje, kuri buvo Vokietijos amerikiečių zonoje. Kurį laiką paštas veikė ne visose zonose ir tik pradėjus paštui normaliai veikti, Irena rado galimybę susisiekti su tėvais. Visa šeima vėl buvo kartu, gyveno pabėgėlių stovykloje kol atsirado galimybė emigruoti. Irena su seserimi išplaukė į Australiją. Taip 60 metų ji ir išgyveno Australijoje.

Ištekojo, susilaukė sūnaus, kuris būdamas 19 metų žuvo cismo nelaimėje, ir dukters. Buvo gražiai įsikūrus. Senatvės dienas praleido gana liūdnai ir vienišai. Labai norėjo matyti savo anūką, bet, deja, jai nebuvo leista. Matė jį tik kai jis buvo dar mažas berniukas.

Liūdesyje liko dvi jos seserys - Lilė Lazauskienė ir Viltis Kružienė, sūnėnas Jonas su šeima ir sūnėnas Petras Kružas su šeima.

Išėkis ramybėje šalia sūnaus, kurį taip mylėjai. Tegul Tau būna lengva ši svetinga Australijos žemė. Miegok ramiai, toli nuo savo gimtos tėvynės.

V.K.

A+A Irena Spry

mirus, liūdesio valandoje nuosirdžiai užjaučiame seserį - Melbourne Pensininkų Sąjungos Garbės narę Viltį Kružienę, jos šeimą bei visus artimuosius.

Melbourn Pensininkų Sąjungos Valdyba

Adelaidės Arkivyskupijos Metinė Procesija

Kaip žinome, kasmet gegužės mėnesį Adelaidės Arkivyskupija suruošia iškilmingą procesiją švč. Mergelės Marijos garbei. Toje procesijoje dalyvauja visos parapijos ir tautinės grupės, iš viso apie 5000 žmonių.

Jau yra gautas pranešimas iš Adelaidės Arkivyskupijos raštinės, jog šiemet procesija, skirta švč. Mergelės Marijos garbei, įvyks sekmadienį, gegužės 18 dieną, South Parklands, tarp Sir Lewis Cohen Av. ir Peacock Road, Adelaidėje.

Šių metų procesijos tema: Purpose to our Journey - Tikslas mūsų kelionei, surisanti tai su vieta, kuri bus vadinama: Pilgrim Peace Park - Piligrimų taikos parkas.

Pranešime yra paminėta, jog bus ir skirtingas Marijos paveikslas.

Klebonas

AR JAU SUMOKĖJAI "MŪSŲ PASTOGĖS" PRENUMERATĄ?

Sydnejaus tautinių šokių grupė "Sūkurys", kartu su Sydnejaus lietuvių choru

"Daina" ir dainininkių grupė "Atspindys", rengia koncertą

"Vestuvės"

Kur: **Lenkų Klube (Polish Club)**, 15 East Terrace, Bankstown.
Kada: **Sekmadienį, gegužės 25 dieną, 2 val. p.p.**
Bilietai: **Parduodami prie durų: \$15 – asmeniui, vaikams iki 15 metų – veltui.**

Melbourno lietuvių pensininkų dėmesiai

Melbourno lietuvių pensininkų pietūs įvyks antradienį, gegužės 13 dieną, 11 val. ryto Lietuvių Namuose. Kviečiame apsilankyti.

Pensininkų Valdyba

XXV Australijos Lietuvių Dienos ir Sporto Šventė Sydnejuje

Kviečiame literatus, poetus, kūrybinio žodžio
autorius dalyvauti

Literatūros ir Dainos popietėje,

kuri įvyks š.m. **gruodžio 29 dieną (pirmadienį)**, 2 val. po pietų.
Kūrinio pristatymui skiriama iki 10 minučių.
Prašome susisiekti su renginio organizatore: **Jadvyga Dambrauskienė**,
2 Wren Street, Condell Park, NSW 2200
tel.: (02) 9709 3814 e-mail: juozas@optusnet.com.au.

XXV Australijos Lietuvių Dienos ir Sporto Šventė Sydnejuje

Meno ir Tautodailės parodos

ALD Ruošos Komitetas iš anksto kviečia menininkus
išstatyti savo darbus Meno ir Tautodailės parodoje. Ji įvyks šių metų gruodžio pabaigoje
Australijos Lietuvių Dienų metu.

Geriausi darbai ("Lithuanian Theme" and "Drawing Prize") bus apdovanoti.

Dėl tautodailės darbų kreiptis į **Martiną Reisgienę**

tel.: (02) 9543 1001 e-mail: martinareisgys@hotmail.com

Dėl tapybos ir skulptūros darbų kreiptis į **Leeką Gruzdeff**

tel.: (02) 9796 8573 e-mail: leekart@optusnet.com.au

arba **Jolantą Janavičienę**

tel.: (02) 9939 2180 e-mail: jurgisjolanta@optusnet.com.au

Apie nusikaltimus
praneškite sava kalba.

Skambinkite vertėjui 13 14 50,
kuris sujungs su **CRIME**
STOPPERS

1800 333 000

MŪSŲ PASTOGĖ

remia Crime Stoppers

TALKA – SYDNEY

16-20 Meredith St., Bankstown, Sydnejaus Lietuvių Klube "Dainava".
Darbo valandos: **sekmadieniais**, nuo 12 val. ryto iki 14.30 val. po pietų.

Elė Kains, Ph: (02) 9782 0082.

P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

LITHUANIA: Honorary Consuls in Australia

Jurisdiction:.....New South Wales, Queensland and the Australian Capital Territory.

Mr Viktoras Šlitteris, Honorary Consul-General

40 B Fiddens Wharf Road

Killara, NSW 2071

Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. – 4.00 p.m.

Tel.: (02) 9498 2571

Fax: (02) 9498 2571

Jurisdiction:.....Victoria and Tasmania.....

Mr Andrew Žilinskas, Honorary Consul-General

56 Somers Street

Burwood, VIC 3125

Hours of Business: Fridays: 9.00 a.m. – 5.00 p.m. e-mail: litconmelb@bigpond.com

Tel.: (03) 9819 5515

Fax: (03) 9808 8300

DAINAVA

LITHUANIAN CLUB

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414 E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Klubo "Dainava" darbo valandos:

Pirmadieniais ir antradieniais – Klubas uždarytas.

Trečiadieniais – sekmadieniais Klubas dirba nuo 12 val. dienos.

Restoranas "Europa" dirba:

trečiadieniais – šeštadieniais:

pietūs 12 val. dienos – 2.30 val. p.p.

vakarienė 5.30 val. p.p. – 8.30 val. p.p.

sekmadieniais:

12 val. dienos – 6 val. p.p.

Skambinkite: **Algiiui** tel.: **0417 674 599**

Gary tel.: **0400 401 703**

Alvydai tel.: **0422 655 902**

Linksmą valandėlę

5 val. p.p. – 7 val. p.p. – trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį.

Užsikite pasisvečiuoti Klubo jaukiame bare.

Kortų žaidimas **"Teksaso Pokeris"** vyksta ketvirtadieniais,
7 val. p.p. Galite laimėti piniginius prizus.

Biliardo varžybos Klube vyksta ketvirtadieniais nuo 7 val. p.p.

Kreipkitės į **Petrą Buroką** mob. tel.: **0424 725106**.

Laukiame gausaus dalyvių būrio.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai.

Geelongo lietuvių tautinių šokių grupė kviečia visus į

Lininę Popietę

sekmadienį, gegužės 25 dieną, 2.30 val. p.p.

Geelongo Lietuvių Namuose, Pettitt Park

Tautinius šokius šoks grupė "Linai" ir vaikučiai – "Gegutė".

Dainuos svečiai iš Melbourno – "Danos Sesės".

Rodysim videofilmus, neseniai gautus iš Lietuvos.

Po programos – kavutė ir loterija.

Įėjimas – tik \$5 visiems, o turintiems vardus "Lina" ar "Linai" – veltui!

Tautinių šokių grupė "Sūkurys" repetuoja Sydnejaus Lietuvių Klube
"Dainava" sekmadieniais (kai nevyksta kiti renginiai) nuo 4.30 val. p.p.

Choro "Daina" repeticijos Sydnejaus Lietuvių Klube "Dainava" vyksta
penktadieniais nuo 7.30 iki 10 val. vakaro. Maloniai kviečiame prisijungti.

Choro prezidentė **Albina Liutackienė**, tel.: 9747 1179.

Sekretorė **Aida Zastarskytė - Abromas**, tel.: 9610 7822.

Išdininkė **Megan Dunn**, tel.: 9635 3427.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė **Dalia Doničla**

Redakcinė Kolegija: **Antanas Laukaitis**, **Anskis Reisgys**, **Vytis Šliogeris**

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.

Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos

ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.